

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 563
van **GRETE REMEN**
datum: 1 juni 2018

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Buitenlandse investeringen in Vlaanderen - Kanttekeningen

Op woensdag 9 mei 2018 stelde het departement Economie, Wetenschap en Innovatie zijn studie over buitenlands zeggenschap in de Vlaamse economie voor. Daaruit blijkt dat bijna een vierde van de Vlaamse jobs en meer dan 30% van de toegevoegde waarde (beide in de niet-financiële private sector) afhankelijk zijn van ondernemingen onder buitenlands zeggenschap. Als we specifiek naar de Vlaamse maakindustrie kijken, verdubbelen die percentages bijna. Het staat dus buiten kijf dat buitenlandse investeringen een grote (en positieve) invloed hebben op open economieën als Vlaanderen.

In totaal gaat het om 4.111 Vlaamse ondernemingen die werkgelegenheid bieden aan bijna 400.000 werknemers en 45 miljard aan bruto toegevoegde waarde representeren. Vooral bedrijven in de (hoog)technologische sector vallen onder buitenlands zeggenschap. Voor Vlaanderen, dat zeer sterk is in onderzoek en ontwikkeling, is dit gegeven dus zeer belangrijk. De minister gaf zelf ook aan dat we enkele van onze kroonjuwelen kunnen verliezen en dat er altijd een risico aan buitenlands zeggenschap verbonden is, maar dat de knowhow in Vlaanderen houden primordiaal is. Kennis is Vlaanderens machtigste troef.

Professor Sleuwaegen van de Vlerick Business School heeft echter enkele bedenkingen bij de studie. Zo wijst hij op het feit dat er de laatste 13 jaar (2002-2015) veel jobs verloren gingen in de sectoren die onder buitenlands zeggenschap staan/stonden. Ook waarschuwt hij voor het uitblijven van een investeringsmultiplicator voor de Vlaamse economie via de toename van buitenlandse investeringen in de Vlaamse handels- en vervoerssector. Er moeten volgens hem verschillende activiteiten, waaronder R&D ('Research & Development') en productie, in een regio aanwezig zijn. Tevens hekelt hij het overwicht aan overnames tegenover greenfieldprojecten. Een andere kanttekening is dat buitenlandse bedrijven zich hier niet verankeren omwille van de Vlaamse markt, maar veeleer als poort naar Europa en zelfs daarbuiten.

1. Professor Sleuwaegen van de Vlerick Business School geeft aan dat er de laatste 13 jaar (2002-2015) veel jobs verloren gingen in de sectoren die onder buitenlands zeggenschap staan/stonden.

Welke oorzaken ziet de minister hiervoor en zijn er acties die dit kunnen voorkomen?

2. Hoe trekken we (nog) meer duurzame investeringen aan in Vlaamse R&D, productie en industrie?

3. Onze buurlanden hebben een groot aandeel in de buitenlandse investeringen in onze economie. Omgekeerd is er echter amper van een wederkerigheid sprake.

Acht de minister het aangewezen om het aandeel van Vlaamse investeringen in het buitenland te versterken en zo ja, op welke manier?

4. Overnames domineren momenteel de buitenlandse investeringen in Vlaanderen.

Hoe kunnen we buitenlandse investeringen in greenfieldprojecten aanwakkeren?

ANTWOORD

op vraag nr. 563 van 1 juni 2018

van **GRETE REMEN**

1. Het klopt inderdaad dat de vergelijking die professor Sleuwaegen maakt tussen zijn cijfers en de cijfers van de EWI-studie een negatieve evolutie tonen wat betreft de tewerkstelling in industriële sectoren. Los van het feit dat een vergelijking wordt gemaakt tussen cijfers uit verschillende databanken met verschillende methodologieën, wil ik hier toch een belangrijke kanttekening bij maken. In zowat alle industriële sectoren, dus niet enkel de sectoren waar de prevalentie van buitenlands zeggenschap hoger ligt, vond er de afgelopen jaren een daling van de tewerkstelling plaats. De beschikbare data laten ons niet toe om de oorzaak van de daling direct toe te schrijven aan het buitenlands zeggenschap van ondernemingen. Eerder zien we hier de tendens van een verschuiving van werkgelegenheid van de industrie naar de dienstensectoren. Een tendens die we ook in het merendeel van de ons omringende landen zien. De daling in de tewerkstelling van de industrie is dan ook meer uitgesproken dan de daling in toegevoegde waarde.

Wat zijn de oorzaken voor een daling in de industriële tewerkstelling? Ik denk dat een belangrijk element de loonkostenhandicap is, als gevolg van de hogere lasten op arbeid. Daardoor hebben industriële bedrijven sterk ingezet op automatisering om de productiviteit per arbeider te verhogen.

2. Een open economie als Vlaanderen die haar investeringsvriendelijk klimaat wil bestendigen, dient gunstige randvoorwaarden na te streven én te behouden. Dit betekent dat de federale overheid blijvend moet inzetten op een gunstig en stabiel (para)fiscaal klimaat en Vlaanderen op investeringen in infrastructuur, onderwijs en innovatie.

Vooraf het uitspelen van de sterk uitgebouwde innovatie ecosystemen is een sterke troef voor het aantrekken van buitenlandse investeringen. Het samenspel tussen de strategische onderzoekscentra, de innovatieve bedrijfsnetwerken en speerpuntclusters, de universiteiten en hogescholen, de Vlaamse Wetenschappelijke Instellingen en het Vlaamse overheidsbeleid heeft een sterke track record opgeleverd die tot in het buitenland gekend is. Een beleid waarin deze Vlaamse regering consistent verder op heeft ingezet.

Qua investeringen in O&I is België het voorbije decennium na Oostenrijk de snelste stijger in de EU, ook op het gebied van private investeringen. En dat is vooral, zoniet uitsluitend, te danken aan de Vlaamse investeringen. Ik denk dat we er tot op heden een mooi parcours hebben opzitten, zonder dat we daarmee op onze lauweren kunnen rusten.

3. Het klopt dat de Belgische buitenlandse directe investeringen minder aandelenintensief zijn, maar dit mag geenszins de indruk wekken dat België en vooral Vlaanderen geen actieve investeerders of bedrijven heeft naar het buitenland toe. Denk maar aan bedrijven zoals Solvay, Umicore, Melexis et cetera. Gegeven de schaalgrootte van Vlaanderen ligt dit bovendien in lijn met de economische verwachtingen.

In een globale economie met steeds internationalere geconnecteerde waardeketens vormt het een troef wanneer Vlaamse bedrijven ook internationaal sterk verankerd zijn. Daarom zetten de Vlaamse regering en ikzelf hier ook actief op in. Enerzijds met FIT om de internationale contacten te faciliteren voor het Vlaamse bedrijfsleven en anderzijds met een budgettair versterkt PMV die met meer kapitaal de doorgroeimogelijkheden van bedrijven kan helpen financieren.

4. Greenfieldprojecten worden over het algemeen inderdaad positiever onthaald in de publieke ruimte dan overnames en dienen, ook omwille van economisch potentieel, te worden aangemoedigd.

Naast het feit dat Vlaanderen hier sterk op inzet via het beleid van FIT is het zaak om het algemeen gunstig investeringsklimaat te behouden en te versterken. Dit door te blijven inzetten op de al eerdergenoemde punten zoals een gunstig fiscaal klimaat en volgehouden investeringen in innovatie, onderwijs en infrastructuur.